

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра філософії

УЗГОДЖЕНО
 Декан ФМВ

Ю.Волошин

« 28 » 11 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о проректора з навчальної роботи

А. Полухін

2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Філософія сталого розвитку»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
 Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
 292 «Міжнародні економічні відносини»
 293 «Міжнародне право»
 Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини»
 «Міжнародна інформація»
 «Міжнародні економічні відносини»
 «Міжнародний бізнес»
 «Міжнародне право»

Форма навчання	Сем	Усього (год. / кредитів ECTS)	Л	ПР	ЛЗ	СР С	ДЗ / РГР / К	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	3	90/3	15	15	—	60		--	Екзамен-3 с.
Заочна	3,4	90/3	4-	6-	-	80-	КР 4с.	.	Екзамен 4с.

Індекс: РБ-17- 291-1/19-1.3; РБ-17- 291-2/19-1.3; ;РБ-17- 292-1/19-1.3; РБ-17- 292-2/19-1.3.; РБ-17-293/19-1.3, РБ-17 292-1з\19-1.3, РБ-17-293з-1.3.

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Філософія сталого розвитку»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 8-12.01.10-01-2020

Стор. 3 із 14

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 293 «Міжнародне право» освітньо-професійної програми «Міжнародне право» – кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, протокол № 2 від «13» 10 2020 р.

Завідувач кафедри ГКЧ /Т. Короткий/

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методичної редакційної ради факультету ФЛСК, протокол № 9 від «10» 1 2020 р.

Голова НМРР К /Кокарева А.М./

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 3 із 15	

Робочу програму навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку» розроблено на основі освітньої програми та робочих навчальних планів РБ-17 - 291-1/19; РБ-17-291-2/19; РБ-17- 292-1/19; РБ-17-292-1з\19,РБ-17-292-2/19.; РБ-17-293/19-, РБ-17-293з\19 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальностями 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», 292 «Міжнародні економічні відносини», 293 «Міжнародне право» освітньо-професійних програм «Міжнародні відносини», «Міжнародна інформація», «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародний бізнес», «Міжнародне право» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:
професор кафедри філософії
доцент кафедри філософії

_____ Л.Дротянко
_____ О. Матюхіна

Робочу програму обговорено та схвалено на кафедрі філософії, протокол № 9 від «15» 09 2020 р.

Завідувач кафедри _____ /Дротянко Л.Г./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньо-професійних програм «Міжнародні відносини», «Міжнародна інформація» – кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій, протокол № _____ від «___» _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ /Н. Ржевська/

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародний бізнес» – кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № _____ від «___» _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ /О. Степанов/

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 4 із 15	

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 293 «Міжнародне право» освітньо-професійної програми «Міжнародне право» – кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства, протокол № _____ від «___» _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ /Т. Короткий/

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету ФЛСК, протокол №__ від «___» _____ 2020 р.

Голова НМРР _____ /Кокарева А.М./

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 5 із 15	

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	5
1. Пояснювальна записка	5
1.1. Заплановані результати	5
1.2. Програма навчальної дисципліни	6
2. Зміст навчальної дисципліни	8
2.1. Структура навчальної дисципліни (Тематичний план)	8
2.2. Контрольна (домашня) робота	9
2.3. Перелік питань для підготовки до екзамену	9
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	10
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	10
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	11

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 6 із 15	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни», затверджених розпорядженнями № 071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз. від 16.10.2019 р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати.

Навчальна дисципліна «Філософія сталого розвитку» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що сприяють формуванню науково-світоглядних засад спеціаліста, уявлення про багатогранність життя суспільства та всієї системи суспільних відносин, озброюють його методологічною культурою, необхідною для ефективної духовно-практичної діяльності.

Метою викладання дисципліни є освоєння студентами основних, понять, методів філософії, отримання вмінь їх самостійного застосування в безпосередній практичній та науковій діяльності, навичок орієнтації у складному світі на основі вироблення сучасного науково-філософського світогляду. Філософська підготовка студентів є важливою складовою формування сучасного фахівця для оволодіння майбутньою професією

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння основними положеннями дисципліни;
- ознайомлення з основними та сучасними філософськими й науковими першоджерелами;
- засвоєння засобів філософського аналізу проблем сталого розвитку;
- розвиток вмінь та навичок самостійно обґрунтовувати, аргументувати та ілюструвати теоретичні положення конкретними прикладами, які пов'язані з професійною діяльністю спеціалістів цивільної авіації.
- оволодіння навичками усного і писемного наукового мовлення, отримання вмінь для написання текстів, публічної презентації своїх думок,

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути такі **компетентності**:

- здатність на основі ґрунтовного знання філософії формувати самостійний стиль мислення, свою власну позицію;
- вміння застосовувати набуті знання при аналізі нагальних проблем сталого розвитку;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 7 із 15	

- здатність використовувати теоретичні знання в професійній діяльності;
- здатність чітко, послідовно й логічно грамотно будувати свої міркування та переконливо робити раціональні висновки;
- вміння логічно правильно поділяти, класифікувати, визначати поняття;
- здатність інтегрувати одержані знання для розвитку національної культури; гуманізму, демократії та особистого самовдосконалення.

Навчальна дисципліна «Філософія сталого розвитку» взаємопов'язана з дисципліною «Історія української державності та культури». Знання та вміння, отримані під час вивчення даної навчальної дисципліни, використовуються у подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки студента з повною вищою освітою.

1.2. Програма навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме: навчального модуля №1 «Філософська пропедевтика», навчального модуля №2 «Філософські основи концепції сталого розвитку», кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль 1 «Філософська пропедевтика»

Тема 1. Філософія: коло її проблем та роль у суспільстві.

Специфіка філософських проблем.. Відношення “людина – світ” як основна проблема філософії. Функції філософії: соціокультурна, світоглядна, гносеологічна, методологічна, аксіологічна. Основні напрями сучасної філософії.

Тема 2. Філософське вчення про розвиток.

Категорії «розвиток» у філософії. Діалектика та її історичні форми. Діалектика-діалог-дискусія-дискурс. Два способи філософського осмислення світу: діалектика та метафізика. Принципи, закони, категорії діалектики. Сучасне визначення розвитку. Поняття сталого розвитку

Тема 3. Природа – людина – суспільство як цілісність.

Природа як джерело та умова життєдіяльності людини, суспільства. Природна основа сутнісних сил людини. Біосоціальна сутність людини. Свобода і необхідність у ставленні людини до природи. Гуманістичний вимір ставлення людини та суспільства до природи.

Тема 4. Суспільство як форма спів-буття людей.

Основні засади філософського розуміння суспільства. Суспільне буття та суспільна свідомість. Внутрішні та зовнішні рушійні сили розвитку соціуму.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 8 із 15	

Прогрес та регрес у суспільному розвитку. Сталий розвиток як творча еволюція суспільної системи. Компоненти інтегральної стійкості соціуму: економічні, соціальні, екологічні та ін.

Модуль 2 « Філософські основи концепції сталого розвитку»

Тема 5. Культура в умовах сталого розвитку.

Поняття культури в філософії. Культура як символічний світ людського буття. Поняття суспільного виробництва як виробництва людини. Матеріальна культура та її структура. Соціогуманітарні імперативи та параметри сталого суспільного розвитку. Індекс людського розвитку. Сутнісні риси інформаційного суспільства. Духовна культура суспільства та її структура Поняття “масова культура”, “елітарна культура” в контексті концепції сталого розвитку

Тема 6. Філософське осмислення екологічного фактору сталого розвитку.

Філософія про природньо-екологічну зумовленість суспільного розвитку. Екологічна етика як філософська проблема. А. Швейцер. Етика благоговіння перед життям. Поняття екологічного імперативу. Сучасні підходи до екологізації життя суспільства. Ідея Екологічної Конституції Землі: філософсько-світоглядні засади. Адаптація прогресу до умов природнього середовища як принцип сталого розвитку суспільства.

Тема 7. Процес глобалізації та сталий розвиток людства .

Осмислення глобалізації в філософії та конституювання ідеї сталого розвитку людства. Ознаки глобалізації. Принципи планетарної взаємозалежності, гуманістичного соціального порядку та планування. Позитивні та негативні наслідки глобалізації. Співвідношення векторів “Схід-Захід” та “Північ-Південь” в умовах глобалізації. Місце глобалізації в концепції сталого розвитку суспільства. Шляхи вирішення глобальних проблем у концепції стійкого розвитку. Стратегія сталого розвитку в сучасній Україні.

. Тема 8. Місце ідеї Універсуму в концепції сталого розвитку.

Поняття Універсуму в філософії. Філософія космізму та постнекласична наука. Ідеї Універсуму в науці рубежа ХІХ-поч.ХХ ст.. Поняття «ноосфери» як закономірного етапу розвитку людства. Вчення про ноосферу П. Тейяра де Шардена. Концепція В. Вернадського та сучасність. Передумови настання ноосфери. Концепції К. Цюлковського, А. Чижевського. М. Мойсеєв. Колективний Розум як ноосферний феномен. Справедливість і соціальна відповідальність за реалізацію стратегії сталого розвитку.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 9 із 15	

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	(пр) заняття	СРС	Усього	Лекції	(пр) заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль № 1 «Філософська пропедевтика»										
1.1	Філософія, коло її проблем та роль у суспільстві	3 семестр				3 семестр				
		10	2	2	6	12	-	2	-	10
1.2	Філософське вчення про розвиток.	10	2	2	6	10	-	-	-	10
1.3	Природа – людина – суспільство як цілісність	10	2	2	6	10	-	-	-	10
1.4	Суспільство як форма спів-буття людей.	9	2	1	6	12	2	-	-	10
1.5	Модульна контрольна робота №1	7		1	6		-	-	-	
Усього за модулем № 1		46	8	8	30	44	4	-	-	40
Модуль № 2 «Філософські основи концепції сталого розвитку»										
2.1	. Культура в умовах сталого розвитку	3 семестр				4 семестр				
		10	2	2	6	10	-	2	-	8
2.2	Філософське осмислення екологічного фактору сталого розвитку.	10	2	2	6	10	-	2	-	8
2.3	Процес глобалізації та сталий розвиток людства	10	2	2	6	10	-	2	-	8
2.4	Місце ідеї Універсуму в концепції сталого розвитку	7	1		6	8	-	-	-	8
	Виконання контрольної(домашньої) роботи					8				8
2.6	Модульна контрольна робота № 2	7		1	6		-			
Усього за модулем № 2		44	7	7	30	46	-	6	-	40
Усього за навчальною дисципліною		90	15	15	60	90	4	6	-	80

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 10 із 15	

2.2. Контрольна(домашню) робота (ЗФН)

Контрольна(домашня) робота з дисципліни виконується у четвертому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмій студента при вивченні дисципліни.

Теми контрольних робіт здійснюються студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної складає 8 годин.

2.3. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та доводиться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: проблемна дискусія, мозкова атака, кейс-презентація тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Андрущенко В. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручник / В. Андрущенко, Л. Губерський, М. Михальченко. – К.: Генеза, 2006. – 656 с.

3.2.2. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник / О.Ю. Кононенко. –К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. –109 с.

3.2.3. Практикум з філософії: Навч. посібник / Л.Г. Дротянко, О.А. Матюхіна та ін. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2006. – 232 с.

3.2.4. Рижак. Л. Філософія сталого розвитку людства: навчально-методичний посібник /Л. Рижак. - Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. - 518 с.

3.2.5. Філософія: Підручник. / Л. В. Губерський, В.П. Андрущенко, І.В. Бойченко та ін., за ред. І.В. Надольного. – [3-є вид.] – К.: Вікар, 2003. – 387 с.

3.2.6. Філософія: Підручник /За ред. Л.Г. Дротянко, В.І. Онопрієнко, О.А. Матюхіної. – К.: НАУ, 2012. – 348 с.

3.2.7. Філософія: Підручник / За ред. Л.Г. Дротянко, В.І. Онопрієнко, О.А. Матюхіної. – К.: НАУ, 2014 – 720 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 11 із 15	

3.2.8. Дротянко Л.Г. Філософія наукового пізнання. – К.: Вид-во Національного авіаційного університету “НАУ-друк”, 2010. – 224 с.

3.2.9. Філософія. Хрестоматія / Під ред. Л.Г. Дротянко, О.А. Матюхіної, В.І. Онопрієнка. – К.: Вид-во Національного авіаційного університету, 2009. – 244 с.

Допоміжна література

3.2.10. Белл Д. Соціальні рамки інформаційного суспільства – М., 1979.

3.2.11. Дротянко Л.Г. Феномен фундаментального і прикладного знання (Постнекласичне дослідження). – К.: Вид-во Європ. ун-ту фінансів, інформ. систем, менеджм. і бізнесу, 2000. – 423 с.

3.2.12. Єрмоленко А.М. Комунікативна практична філософія. Підручник. – К.: Лібра, 1999. – 488 с.

3.2.13. Кримський С.Б. Запити філософських смислів / С.Б. Кримський. К.: Вид. ПАРАПАН, 2003. – С. 8-21.

3.2.14. Філософський енциклопедичний словник / Під ред. В. І. Шинкарука та ін. – К.: Абрис, 2002.- 978 с.

3.1.15 Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. Посібник / за ред. Л.В. Губерського).-К.: Знання, 2009. – 621 с.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті

3.3.2. Репозитарій НАУ: <http://er.nau.edu.ua:8080/submit>

3.3.2. НТБ НАУ: <http://www.lib.nau.edu.ua/main>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 12 із 15	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1.

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Номер семестра 3,4					
Модуль № 1 «Філософська пропедевтика»			Модуль № 2 «Філософські основи концепції сталого розвитку»		
Вин навчальної роботи	Бали	бали	Вин навчальної роботи	бали	бали
Відповідь на практичному занятті (7бх1)	7	7	Відповідь на практичному занятті (7бх1)	7	7
Виконання експрес-завдань на практичному заняття(4бх2)	8		Виконання експрес-завдань на практичному заняття(4бх2)	8	
Виконання контрольної роботи		8	Виконання контрольної роботи		8
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи № 1 студент має набрати не менше 9 балів</i>		–	<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи № 2 студент має набрати не менше 9 балів</i>		–
Виконання модульної контрольної роботи №1	15	15–	Виконання модульної контрольної роботи №2	15	15–
Усього за модулем №1	30	30–	Усього за модулем №2	30	30-
Усього за модулями №1, №2				60	60
Семестровий екзамен				40	40
Усього за дисципліною				100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 5).

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 13 із 15	

залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія сталого розвитку»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 8-12.01.10-01-2020
		Стор. 15 із 15	

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджен				
Узгоджен				